

ROVARTANI LAPOK

HAVI FOLYÓIRAT

KÜLÖNÖS TEKINTETTEL A HASZNOS ÉS KÁRTÉKONY ROVAROKRA

XVIII. KÖTET.

1911 JULIUS

7. FÜZET.

Báró Vécsey István.

Irta: SCHMIDT ANTAL.

Csak azok tudják, a kik igazi lelkesedéssel foglalkoznak az entomologia egy-egy ágával, mit jelent az, ha a magyar entomologusok gárdája egy új elvtárssal — ha mindjárt nem hivatásos szak-

tárrsal is — gyarapodik és mily nagy veszteség az, ha az amúgy is kis létszám egygyel kevesbedik. Mert kevesen vagyunk, a kik a természettudomány ez ágával hivatásosan foglalkozhatunk s azért nagy örömmel üdvözlünk minden rokon lelket, a ki fel tud emelkedni a hétköznapi érdekvilág fölé s engedve a természetkutatás

íránt érzett nemes vonzalmának, szabad idejét ennek szenteli, de nem csupán azért, hogy néha csak hiúságból mielőbb hatalmas kadaver-gyűjteményt hordjon össze, mert tudjuk és látjuk mi lesz a legtöbb esetben az ilyen czél nélkül, amellet sokszor nagy fáradsággal összehozott gyűjteménynek sorsa.

Milyen más és nemes feladattá lesz a gyűjtés, ha a gyűjtő-szenvedély a tudomány szolgálatába szegődik, összekötve a kellemezt a hasznossal, — mikor minden egyes megfigyelés, minden gyűjtött rovar egy-egy adat lesz Magyarország faunájának megismerésére, s nem a ritka és cserére alkalmas fajokat halmozzák fel ezrével, — hanem lassanként valami irány és czél alakul ki, a mit elérni minden magyar entomologus feladata kell hogy legyen. A feltűzött rovar magában nem az, a miben az entomologusnak öröme telik, mert ez csak eszköz, mely a lelket hullámzásba hozza, hanem a gyűjtéséhez hozzáfűződő sok visszaemlékezés, a mely annak megfigyelésével, életmódjának tanulmányozásával együtt jár.

Így van értéke és értelme a gyűjtésnek s ebben találjuk annak magyarázatát, hogy miért rajong az entomologus annyira tárgyáért.

Nagy örömmel üdvözlöttük azért BÁRÓ VÉCSEY ISTVÁNT a magyar entomologusok sorában, mert ha eleinte csak kedvtelésből foglalkozott is tárgyával, később gyűjtéseivel és megfigyeléseivel a Magyar Nemzeti Múzeum útján igyekezett a tudomány szolgálatába állani, annak szerény munkásává lenni.

AJNÁCSKŐI ÉS HERNÁDVÉCSEI BÁRÓ VÉCSEY ISTVÁN 1863 március 29-én született Kassán. Már kora gyermekségében legnagyobb öröme a növények és madarak ismergetésében találta. Ismerte is az elébe kerülő növényeket, szerette és gondoskodásába vette az éneklő madarakat, vadászatai alkalmával pedig Zemplén és Ung megyékben és Boszniában figyelte a madarak vonulását. Katonai pályára lépett, a hol 1897-ben bold. JÓZSEF kir. herczeg parancsörtsztje volt. Miután JÓZSEF kir. herczeg is szenvedélyes természetbúvár volt, amiről jelenleg a Magyar Nemzeti Múzeumban levő nagy és becses csiga- és kagylógyűjteménye is tanúskodik, nem csodálkozhatunk, hogy VÉCSEY-ben a természettudomány iránti szeretet csak fokozódott. Rendszerető természete és a tulságig menő lelkiismeretessége miatt a katonai élet, a mely amúgy sem illet a veleszületett gyengédséghez, kedvezőtlenül hatott idegzetére, miért is nyugalomra vágyott s mint őrnagy elhagyta a katonai pályát. Ekkor a pestmegyei Szada község határában fekvő birtokára költözött, hol birtokának kezelésén kívül minden idejét szeretett családjának és a természetbúvárlásnak szentelte. Itt a szabad természetért rajongó lelke újra összehozta a legkedvesebb gyermekkori ismerősökkel, a lepkékkel. Ki ne emlé-

keznék vissza arra a boldog korra, a mikor kipirult arczezal iramodtunk a verőfényes napsugárban egy-egy felriasztott feéskefarkú pillangó után! Mivel most már kínálkozott mód és alkalom, nagy lelkesedéssel látott a gyűjtéshez. A rendszeres gyűjtéshez az első impulzust GRÓF STÁRAY GÁBOR gyönyörű lepkegyűjteményének látása adta, mely alkalommal nem egyszer említette, hogy néhány év múlva az ő gyűjteménye sem lesz kisebb. Ebben az időben a feszítődeszkákat saját maga készítette el s a szárnyakat apró üveglemezekre fektetett súlyokkal fedte le. Ugyanekkor hozzáfogott az elméleti munkák olvasásához s hamarosan egész kis tudományos könyvtárt hozott össze. Első útbaigazítója egykori tanára, SAJÓ KÁROLY volt, a kit gyakran meglátogatott órszentmiklósi magányában. Majd összeköttetésbe lépett a Magyar Nemzeti Múzeum tiszviselőivel, a kik szeretett családi otthonában is nem egyszer voltak szívesen látott vendégei, a mikor kedves állatjairól folyt a beszélgetés. Most már a lepkészet és rohamosan felszaporodott gyűjteménye annyira lekötötte érdeklődését, hogy egykori kedvenc szórakozása, a vadászat sínylette meg, úgy hogy puskával a vállán régi vadászterületein néha heteken át lepkészett.

Legutoljára 1910. évi június havában Vidrányban voltunk együtt lepkész rokona, EHRENHEIMI SCHYTHRA FERENCZ birtokán s akkor nem is sejtettem, hogy bucsuzásunk örök időkre szól! Nemsokára azután ugyanis Szilvásújfalun vadászat alkalmával meghűlt, tüdőgyuladást kapott, melyet a falusi orvosok nem ismertek fel idejekorán és így október havában korai halálát idézte elő.

Felejthetetlen emléket nemcsak szeretett családjá és nagyszámú ismerőse, hanem mi entomologusok is meg fogjuk őrizni. Nemsak mint entomologust illeti a legnagyobb elismerés, hanem mint embert is. Fenkölt gondolkodásával, szeretetreméltó modorával és jó szívének varázserejével mindenkit lebilincsel. Falujának és környékének népe valósággal rajongott a mindig zöld lepkehálóval járó báró úrért.

Az utoisó útjára kíséző sokaságon oly őszinte fájdalom és gyász tükröződött vissza, a melynek láttán megnyugvás tölti el az embert, — mert ime egy rövid, de áldásos szép emberélet, a mely nem telt el hiába és melynek emléke maradandó emléket hagyott minden ismerőse szívében.

Gyűjteményét, melyből felismervén a magasabb czélt és szempontot, minden a hazai faunára fontosággal bíró példányt még életében a Magyar Nemzeti Múzeumnak szolgáltatott át, családjá tovább is gondosan őrzi abban a reményben, hogy hátha fiai közül valamelyik majd újra felveszi az elejtett hálót, hogy pótolja azt az ürt, melyet atyjának váratlan elhunytá a magyar entomologusok kicsiny csapátában okozott.